នាយកដ្ឋាន ផ.ប

ATSE Crawford Fund

The University of Sydney

Australian Government
Australian Centre for International Agricultural Research

ចំណីអាហារ គោ ក្របី

(CATTLE AND BUFFALOES NUTRITION)

គំរោង: ការអនុវត្តន៍ល្អប្រសើរ លើការងារសុខភាព និង ផលិតកម្ម គោ ក្របី នៅកម្ពុជា (Best Practice Health and Husbandry of Cattle, Cambodia); ACIAR, AH/2005/086

អនុវត្តគំរោងដោយ: នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល

ឧបត្ថម្ភគំរោង: មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ (ACIAR)

រៀបរៀងដោយ: **បណ្ឌិត សួន សុធឿន**

វិស្វករផ្នែកផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល

បណ្ឌិតវិទ្យាសាស្ត្របសុពេទ្យ

សាស្ត្រាចារ្យផ្នែកផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល

ថ្នាក់បណ្ឌិតនៃរាជបណ្ឌិតសភាកម្ពុជា

អនុប្រធាននាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល

ទូរស័ព្ទ/ទូរសារ: ៨៩៥ ០២៣ ៩៩១ ៨៣៩

E-mail: Sothoeundahp@online.com.kh

កាលបរិច្ឆេទ: ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១០

អារម្ភកថា

សៀវភៅ "ចំណីអាហារ គោ ក្របី - Cattle and Buffaloes nutrition" ត្រូវបានបកប្រែចេញពីឯកសារសិក្ខាសាលាស្តីពីចំណីសត្វ រៀបចំដោយលោកបណ្ឌិត **Russell Bush** សាស្ត្រាចារ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យស៊ីដនី ប្រទេសអូស្ត្រាលី (Faculty of Veterinary Science, University of Sydney) និងត្រូវបានយកមករៀបចំ កែសម្រួលទាំងខ្លឹមសារ និងរូបភាព ដើម្បីអោយសមស្របលក្ខណ្ឌនៅប្រទេសកម្ពុជា ។

គោ ក្របី នៅកម្ពុជា ផ្តល់នូវសារៈសំខាន់ដល់កសិករ និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយសារតែសត្វទាំងនេះនាពេលបច្ចុប្បន្ន នៅតែប្រើប្រាស់ជាកម្លាំងអូសទាញ ភ្ជួររាស់ដល់កសិករកម្ពុជា ផ្តល់ជីរសម្រាប់ស្រូវ និងដំណាំ ប្រភពថាមពល ។ល។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ គោ ក្របី ផ្តល់នូវសាច់ ស្បែក សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការក្នុងស្រុក និងសម្រាប់នាំចេញទៅលក់នៅបរទេស ។ ថ្វីត្បិតតែការចិញ្ចឹម គោ ក្របី នៅកម្ពុជា អាចធានាកម្លាំងអូសទាញ ភ្ជួររាស់ ស្រែ ចម្ការ ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការក្នុងស្រុក និងការនាំចេញ និងមានកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំប្រមាណ ២.៦០ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ប៉ុន្តែផលិតភាព គោ ក្របី នៅមានកំរិត ។ ចំណោទបញ្ហាមួយក្នុងការចិញ្ចឹម គោ ក្របី គឺកង្វះខាត ចំណីអាហារ និងចំណីអាហារដែលមិនសូវមានគុណភាព ។ កង្វះចំណីអាហារបណ្តាលអោយសត្វស្គម ឆាប់ទទួលជំងឺ ផលិតភាពបន្តពូជទាប និងចិញ្ចឹមមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ។ ជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍ការចិញ្ចឹម គោ ក្របី ត្រូវចាប់ផ្តើមពីការគិតគូរពីចំណី និងការផលិតចំណី ទាំងបរិមាណ និងគុណភាព ។

សៀវភៅ "ចំណីអាហារ គោ ក្របី - Cattle and Buffaloes nutrition" ត្រូវបានរៀបចំសម្រាប់បង្រៀនកសិករ និងភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិ ដោយបញ្ចូលនូវទ្រឹស្តីសាមញ្ញ ងាយយល់ និងងាយយកទៅអនុវត្ត ។ សៀវភៅ នេះក៏នឹងមានប្រយោជន៍ដល់មន្ត្រីផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល និងអ្នកផ្សព្វផ្សាយ ថ្នាក់ខេត្ត-ស្រុក លើការងារ ផ្តល់ចំណី គោ ក្របី ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ **ឯកឧត្តម បណ្ឌិត ច័ន្ទ សារុន** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដែលផ្តល់អនុសាសន៍ល្អៗជុំរុញការងារចំណី គោ ក្របី ជាពិសេសការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំចំណីសត្វនៅកម្ពុជា នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និង បសុព្យាបាល ដែលផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងដល់គំរោង និងមន្ត្រីបច្ចេកទេសរបស់គំរោងដែលរួមមាន លោក **ថាន់ សឿន គា ផា ហួត សាវុធ និង លោក លឿង វ៉ាន់អៀង** ដែលបានរួមវិភាគទានក្នុងការផ្ទេរបច្ចេកទេសដាំដំណាំចំណីសត្វនៅកម្ពុជា ។ សូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសចំពោះ លោក **Peter Windsor** សាស្ត្រាចារ្យសាកលវិទ្យាល័យស៊ីដនី ប្រទេសអូស្ត្រាលី និងមជ្ឈ-មណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ នៃប្រទេសអូស្ត្រាលី ដែលបានផ្តល់ថវិការសម្រាប់គំរោង "ការអនុវត្តន៏ល្អប្រសើរ លើការងារសុខភាព និង ផលិតកម្ម គោ ក្របី នៅកម្ពុជា" (Best Practice Health and Husbandry of Cattle, Cambodia); ACIAR, AH/2005/086 ។

AIDOC
Code: 235-001
Date:
Donated by:

បណ្ឌិត សួន សុធឿន
ប្រធានគំរោង
អនុប្រធាននាយកដ្ឋានផ.ប

មាតិកា

១. ការផ្តល់ចំណី ១

២. សភាពធំធាត់ ២

៣. ហេតុអ្វីបានជាត្រូវបំប៉នគោ មុនពេលត្រូវលក់ ? ៣

៤. ដូចម្តេចដែលហៅថាការបំប៉ន ? ៤

៥. តើគោបែបណាដែលគួរត្រូវធ្វើការបំប៉ន ? ៤

៦. តើបំប៉នគោដូចម្តេច ? ៥

៧. តើត្រូវការស្មៅ/ចំណី ប៉ុន្មាន ? ៦

៧.១ តើត្រូវការស្មៅ/ចំណីចំនួនប៉ុន្មាន ? ៦

៧.២ តើសួនដំណាំចំណីសត្វទំហំប៉ុនណាដើម្បីបំប៉នគោមួយក្បាល ? ៦

៧.៣ តើត្រូវការទឹកប៉ុន្មាន ? ៦

៧.៤ តើផ្តល់របបចំណីគ្រប់គ្រាន់មានន័យដូចម្តេច ? ៧

៧.៥ ហេតុអ្វីបានជាផ្តល់ស្មៅខ្ចី ស្លឹករុក្ខជាតិខ្ចីៗមានសារសំខាន់ ? ៧

៧.៦ តើពេលណាដែលប្រសើរជាងគេសម្រាប់ច្រូតកាត់ស្មៅ (ដំណាំចំណីសត្វ) ?... ៩

៧.៧ ហេតុអ្វីបានជាត្រូវបន្ថែមប្រូតេអ៊ីនក្នុងរបបស្មៅ ? ១០

៧.៨ ចំណីបន្ទាប់បន្សំបន្ថែម ១១

៧.៩ ការផ្តល់ចំណីកូនគោ ១១

៨. ដំណាំចំណីសត្វ ១១

៨.១ ហេតុអ្វីត្រូវដាំដំណាំចំណីសត្វ ? ១១

៨.២ តើស្មៅ និង រុក្ខជាតិពពួកបន្លែប្រភេទណាដែលគួរដាំ ? ១២

៨.៣ តើដាំដំណាំចំណីសត្វយ៉ាងដូចម្តេច ? ១៣

៩. តើត្រូវគ្រប់គ្រង ថែទាំ ដំណាំចំណីសត្វដូចម្តេច ? ១៧

១០. ការពារការវិនិយោគរបស់អ្នក ១៩

១១. តើត្រូវមានសួនដំណាំចំណីសត្វទំហំណា ដើម្បីចិញ្ចឹមគោ ១ ក្បាល ? ១៩

១២. ការដាំដុះដំណាំចំណីសត្វមានផលប្រយោជន៏ច្រើនដល់កសិករ ១៩

១៣. គោលការណ៏គ្រឹះ ៤ យ៉ាង សម្រាប់ដុះលូតលាស់ដំណាំចំណីសត្វប្រកបដោយគុណភាព ១៩

១៤. ការផ្តល់ចំណី និង ការផ្តល់ទឹក ២១

១៥. តើត្រូវធ្វើទ្រុងចំណី និងស្តុកទឹកដូចម្តេច ? ២១